

OKAN EĞİTİM KURUMLARI
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK
BİRİMİ

FARKINDAYIM, ORDAYIM

ENGELLİ BİREYLER VE AİLELERİ

“ÇOCUĞUMUN FARKI NE?”

“Gerçek iyimser, problemlerin farkındadır ama çözümleri de bilir, zorlukları görür ama üstesinden geleceğine de inanır, olumsuzlukları yakalar ama olumlu olanları da vurgular, en kötüye açıktır ama en iyiyi de bekler, şikayet etmek için nedeni vardır ama gülümsemeyi seçer.”

Arthur Ward

Her anne-baba çocukları doğmadan gelecek hakkında hayal kurmaya başlar ve kurulan hayaller hep standart özelliklere sahiptir. Farklı giden bir şeyler olduğunu anladıklarında ise hayal kırıklıklarının yaşanması ve bu duruma tepki göstermeleri karşılaşılabilecek olası bir sonuç olacaktır.

Doğumdan önce, doğum sırasında ve doğum sonrasında ya da kalıtımla merkezi sinir sistemini etkileyecek hastalıkların meydana gelmesi, kazalar, travmalar, metabolizma ve beslenme ya da bilinmeyen başka nedenler sonucu ortaya çıkan engellilik durumu, çocuklarda kendi yaş grubuna göre öğrenme, kavrama, beceri ve sosyal uyum bakımından gerilik ve yetersizlikler ortaya çıkarıp farklı gelişme göstermelerine neden olabilmektedir.

İlk olarak, farklı geliştiğini düşündükleri çocukları ile ne yapacaklarını bilemeyen aile oldukça endişelidir. Aslında bu, ailenin kabullenme sürecidir. Bu süreç inkarlarla ya da sürekli her şeyin değişeceği düşüncesi ile devam ederse aile için başka bir zor süreç daha başlıyor demektir. Farklı gelişmekte olan çocuklarının bir gün gelip normal diye nitelendirilen boyutta değişeceğini düşünen ailenin, bu durumun tıpkı göz rengi gibi kalıcı bir özellik olduğunu bilmesi ve kabullenmesi gerekmektedir. Her çocuğun kendine özgü özelliklerinin olduğunu, her çocuğun özel olduğunu bilmek gerekir. Ailenin çocuklarını olduğu gibi kabul edip o şekilde yaşamayı öğrenmeleri zor bir süreci kapsasa da atılması gereken en önemli adım olacaktır.

Bu zor süreçte çelişki, inkâr, isyan, utanç, kızgınlık, suçluluk, acı ve depresyon yaşanırken erişilen son nokta kabul ve uyum aşaması olacaktır. Farklı gelişen çocuğu olan ailelerde genel olarak ağlama, çok fazla konuşma a da hiç konuşmama gibi davranışlar gözlenebilmektedir. Bu davranışlar inkâr etme aşamasında, farklılığı görmeme davranışıyla değişmektedir. Bir başka aşama olan acı ve depresyon sürecinde hayal kırıklıkları hissi oldukça yoğundur. En zor süreçlerden olan çelişki aşamasında ise aile, eğitim ve tedaviyi reddetmektedir. Sonrasında ise suçluluk boyutu gelerek “Hepsi benim suçum.” cümlesi ebeveynler tarafından sıkça tekrarlanmaya başlamaktadır. Kızgınlıkla beraber artık “Neden ben?” sorgulamaları başlayıp utançla birlikte çocuklarını ve kendilerini çevreden soyutlarlar. En son aşama olan kabullenme sürecinde ise aile, artık var olan farklılığı kabul ederek beklenti ve hedeflerini bu yönde belirler.

“Neden Benim Çocuğum?”

Anne ve baba adayları mükemmel ve ileride de başarılarıyla övünecekleri çocuklar dünyaya getirmek isterler. Tüm mükemmel hayallerin birden yok olması aileleri duygusal bunalıma sokabilmektedir. Aynı zamanda çocuklarının farklı olmasının akraba ve çevre tarafından sorgulanması da durumun kabul sürecini zorlaştırmaktadır. Bu yüzden kabullenme aşamasında aileler durumu açıklamak yerine, böyle bir sorun yokmuş gibi davranmayı tercih etmektedirler. Yapılan en büyük hata da işte budur. Saklamak, sorunu ortadan kaldırmak yerine çocuk açısından daha kötü sonuçların doğmasına neden olabilmektedir. Aileler çocuklarının kendilerine özgü özelliklerini keşfetmeye çalışmalı ve geç kalmamalıdır.

Kabullenme Süreci Sonrası Yanlış Aile Tutumları

Ailelerin;

Aşırı derecede koruyup kollama eğilimi göstermesi,

Hayatlarını sadece engelli çocukları etrafında şekillendirmeleri,

Çocuğa diğer aile üyelerinden ayrıcalıklı davranması,

Çocuklarının engelini görmezden gelmeleridir.

Ailelerin çocuklarının engel durumunu kabul etmeleri ve onların gelişimi için şartları hazırlamaları gerekir. Aynı zamanda, engelli çocuğun gereksinimlerinin farklı olabileceğini kabul ettikten sonra mutlaka bir eğitim uzmanının yardımı ile çocuğun gelişimi desteklenmelidir. Eğitim sürecinde ilk olarak, çocuğun tanısının tam olarak bilinmesi gerekmektedir. Bunun sonrasında ise uzman ve aile arasında işbirliğinin önemine dikkat edilmelidir. Aile içerisinde de sorumluluk sadece bir ebeveynde olmamalıdır. Bununla birlikte aileler yalnızca farklı gelişen çocuklarına odaklanmak yerine, kendilerine ve diğer çocuklarına da vakit ayırmalıdır.

TOPLUM OLARAK BİZ FARKINDA MIYIZ?

Farklılıkları oluşturanların neler olduğunu düşündüğümüzde en büyük engeli “normal” olarak nitelendirdiğimiz bizlerin oluşturduğunu net bir şekilde görmeliyiz. Acınmak ya da görmezden gelinmenin engeli olan bir birey için çok daha incitici olduğunun farkında değiliz.

NELER YAPABİLİRİZ?

Engelli bireylere yardım etmeden önce yardım isteyip istemediğini ona ya da yakınına sorabiliriz. Herhangi bir istek olmadan normal koşullarda yardım etmeye çalışmamamız daha doğru olacaktır.

Yardım edilmesi gereken durumlarda kendimize göre yardım etmemeliyiz. Engelli bireyin ya da yakınının bizi yönlendirmesine fırsat vermeliyiz.

Engelli bireyin karşısında aşırı dikkatli olmaya çalışmak iyi bir düşünce olmayacaktır.

Mimiklerimizdeki acıma ve ona üzülme hissi özellikle yakını tarafından çok net hissedilecektir. Farklı olabilirler ancak onların sadece birtakım engellere sahip, mutsuz ya da hasta olmadıklarını unutmamalıyız. Önce bizler farkına varıp çocuklarımızı da bu konuda bilinçlendirmeliyiz.

Kısacası engelli bireyler ve yakınlarının hassas oldukları durumlar acınmak ve çok gariplermiş gibi dikkatli bakışlar. Sevgi ve saygıyı bakışlarımızla karşımızdaki engelli bireylere hissettirelim. Onların başka hiçbir beklentisi olmadığını unutmayalım.

Kaynak: Yıldız, N. (2010). Farklı Gelişen ve Engelli Çocuklar.

ENGELLİ OLMAK BİR TERCİH DEĞİLDİR !

Bir gün ışığa hasret kalabiliriz; merdivenler önümüzde dağ, adım atmak en büyük özlemimiz olabilir. Bunu bilerek yaşamalı, önce kafamızdaki engelleri kaldırmalıyız.

Nuray ÖZBEN AVŞAR
Okan Koleji PDR Böl. Bşk.

Okan Eğitim Kurumları olarak bizler farklı gelişen veya bir takım engellere sahip olan bireylerin toplum içerisinde daha fazla entegre olabilmeleri gerektiğine inanıyoruz. Bu entegrasyonun ancak farkındalığı yüksek ve bilinçli nesiller ile sağlanabileceğini biliyoruz. Kurumumuzda geleceğe yön verecek nesiller yetiştirirken her bir öğrencimizin farklılıklara saygı duyma ve birlikte yaşayabilme bilincine sahip olmalarını önemsiyoruz. Öğrencilerimizin farkındalıklarını kendi deneyimlerinden yola çıkarak arttırmaları adına işbirliği kurma kararı aldığımız Pendik İTO Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi (Okulu) öğrencileri ile çeşitli etkinlikler planladık.

İTO okuluyla birlikte proje ve etkinlikler gerçekleştirmeyi, verim sağlayacak paylaşım ortamları oluşturmayı hedefliyoruz.

- Bu işbirliğinin ilk adımı olarak, Pendik İTO Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi öğretmenleri okulumuzda ortaokul ve lise öğrencilerimize okullarında verdikleri eğitim ve öğrencilerin özelliklerine dair bilgilendirme semineri verdiler.
- Sonraki adımımız, gönüllü öğrencilerimizle birlikte Pendik İTO Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi (Okulu) öğrencileri arasında ortak çalışmalar gerçekleştirmektir. Gönüllü öğrencilerimizle belirlediğimiz takvime göre ziyaretlerde yaklaşık 1 saatlik zaman süresince bahçe düzenleme, basketbol-voleybol-futbol maçları yapma, mutfak etkinliği yapma, sanat çalışması yapma gibi etkinlikler gerçekleştirmektir.
- Dönem sonuna doğru Okul Aile Birliğimizle de bu konuda maddi kaynak yaratacak çalışmaları görüşeceğiz.

Okan Eğitim Kurumları olarak bu çalışmalar sonucunda hayata olumlu bakan, farklılıklara hoşgörüyü yaklaşan, empati kurabilen öğrenciler yetiştirmeyi, TOPLUMDA DUYARLILIĞI ARTIRMAYI hedefliyoruz.

Okan Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Kurulu

hayatı paylaşmak için

ENQUEL
YÜSK